

Перспективи створення ректальних супозиторіїв на основі БАР трави маруни дівочої сорту *Phlora Pleno*

Вусик Д.М., Рубан О.А., Халавка М.В., Гонтова Т.М.*, К.Р. Гордей*

Національний фармацевтичний університет

Кафедра заводської технології ліків, *Кафедра ботаніки (м. Харків, Україна)

dvusyk@ukr.net

Проктологічні захворювання, такі як геморої, проктит, анальні тріщини широко поширені серед населення світу. Захворювання супроводжується вираженим больовим синдромом, кровотечею, дизуричними проявами, гнійно-запальними процесами. На фармацевтичному ринку представлені препарати природного походження: Гемороль, Детралекс, Гемопрокт, Веносміл, Реліф або Реліф-адванс, супозиторії з екстрактом красавки, прополіса, олії обліпихи та інші. Відомо, що рослинні лікарські засоби виявляють комплексний вплив на організм. Це обумовлено дією комплексу біологічно активних речовин.

З метою розробки ректальних супозиторіїв для лікування проктологічних захворювань нашу увагу привернула маруна дівоча *Tanacetum parthenium* (L.) Schultz Bip. сорту *Phlora Pleno* родини *Asteraceae*, що широко культивується в Україні. Трава маруни дівочої містить флавоноїди, гідроксикоричні кислоти, органічні кислоти, сексвітерпенові лактони, особливо партенолід (до 85 % від загального вмісту лактонів) [2].

На кафедрі ботаніки був отриманий густий екстракт з трави маруни дівочої, який виявив протизапальну активність на моделях карагенінового та гістамінового набряків і може бути ефективним для лікування запальних станів сполучної тканини та болю різного генезу [6]. Враховуючи близький хімічний склад виду та сортів, доступність сировинної бази в Україні, за розробленою технологією був отриманий густий екстракт з трави маруни дівочої сорту *Phlora Pleno*. Вихід екстракту склав – 25,8 %. За якісним складом екстракт був близьким до густого екстракту з трави маруни дівочої, адже методом ТШХ було ідентифіковано хлорогенову та кофейну кислоти, лютеолін, лютеолін-7-глюкозид, сантин [1]. Кількісний вміст фенольних сполук був незначно вищим у екстракті з трави маруни дівочої сорту *Phlora Pleno*. Вміст суми флавоноїдів склав 5,89 %, вміст суми гідроксикоричних кислот – 13,15 %, що було у 1,1 рази більше, ніж у екстракті на основі трави маруни дівочої.

На фармацевтичному ринку України значне місце займають ректальні лікарські форми, а саме ректальні мазі, супозиторії, капсули. Супозиторії мають значні переваги серед інших лікарських форм, що пов'язано зі зручністю використання у геріатрії та педіатрії, безболісним введенням. Також, важливим є той факт, що при використанні супозиторіїв речовини потрапляють одразу ж у загальний кровообіг і мінають шлунково-кишковий тракт і печінку.

Отже, розробка ректальних супозиторіїв для лікування проктологічних захворювань на основі екстракту з трави маруни дівочої сорту *Phlora Pleno* є актуальною.

Література:

1. Karyna Hordiei, Tetiana Gontova, Elina Kotova, Mariia Velia, Olena Ruban. Research on the chemical composition and standartisation of the feverfew thick extract. 10th International Pharmaceutical Conference «Sciences and Practice», November 15, 2019 – Kaunas, Lithuania, 2019. p. 32.
2. Pareek A., Suthar M., Rathore G. S., Bansal V. Feverfew (*Tanacetum parthenium* L.): A systematic review. *Pharmacognosy Reviews*, № 5 (9). 2011. p. 103 – 110.